

આ ત્રિમાસિક ગાળા દરમિયાન મળેલ દાનની વિગતો

મુખ્ય દાતાઓ

શ્રી કિંજલભાઈ પટેલ (વોલ્ટેમ્પ ટ્રાન્સફોર્મર્સ લિ., વડોદરા)	રૂ. ૬,૫૦,૦૦૦
શ્રી હેમંતભાઈ શાહ (નવીન ગ્રુપ)	રૂ. ૩,૭૫,૦૦૦

અન્ય દાતાઓ

શ્રી સુનિલભાઈ આઈ.પટેલ	રૂ. ૩,૦૦૦
શ્રી ભુપેન્દ્ર આર.શાહ	રૂ. ૨,૯૦૧
શ્રી શક્તિસિંહ, ગાઝિયાબાદ	રૂ. ૩,૦૦૦
શ્રી પ્રકાશ આર. જલગાંવકર	રૂ. ૨,૦૦૦

અમદાવાદ

શ્રી રશિમકાંતભાઈ શાહ	રૂ. ૧,૨૮,૦૦૦
----------------------	--------------

વડોદરા

નારાયણ પાવરટેક	રૂ. ૫૫,૦૦૦
શ્રીમતી બિંદુબેન ડી.દેસાઈ	રૂ. ૫,૦૦૦

સુરત

શ્રી પરેશ ગાંધી	રૂ. ૧૧,૦૦૦
શ્રી સુભાષ ચીમનલાલ નાણાવટી	રૂ. ૧૦,૦૦૦

Oasis નો આ અંક સાહિત્ય મુદ્રણાલય પ્રા. લિ. ના સહયોગથી પ્રકાશિત થયો છે.

ઇન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશન

B-૨૦૬, શિવજી-૪, કલ્યાણી કલબની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઇવે, અમદાવાદ-૩૮૦૦૫૧. ફો. ૦૭૯ ૪૦૦૨ ૭૮૮૪
વડોદરા: ૯૨૨૭૧-૦૧૭૬૨ • સુરત: ૯૨૨૭૯-૨૧૦૬૧ • રાજકોટ: ૯૨૨૭૨-૫૧૫૮૫ • મહેસાણા: ૮૫૧૧૧૧૪૨૫૬ • ભાવનગર: ૮૫૧૧૧૧૪૨૫૭ • ભૂજ: ૮૫૧૧૧૪૮૨૨૮
e-mail: irf@indiarenalfoundation.org visit us at: www.indiarenalfoundation.org

All contributions to India Renal Foundation are 50% tax exempt u/s 80G

તંત્રીસ્થાનેથી ...

સ્થાનિક સલાહકાર સમિતિના સભ્યો

અમદાવાદ ચેપ્ટર

૧. શ્રીમતી પ્રિતી અદાણી
૨. શ્રી પી. કે. લહેરી
૩. પદ્મશ્રી ડો. કુમારપાલ દેસાઈ
૪. શ્રી રશિમકાંતભાઈ શાહ
૫. શ્રી રમેશભાઈ પટેલ
૬. શ્રી હેમંત શાહ
૭. શ્રીમતી જયશ્રીબેન મહેતા
૮. શ્રી શુભાંગ શાહ
૯. ડો. વી. એન. શાહ
૧૦. શ્રી નિલેશ દેસાઈ
૧૧. શ્રી ભરતભાઈ મોદી
૧૨. શ્રીમતી રેખા ચોના

વડોદરા ચેપ્ટર

૧. રાજમાતા શુભાંગીની રાજે ગાયકવાડ
૨. શ્રી જી. ડી. જાલાણી
૩. શ્રી કરણ ગ્રોવર
૪. શ્રી મહેશ શાહ
૫. શ્રી જાલ પટેલ
૬. શ્રી યોગેશ વેલાણી
૭. શ્રી મધુ મહેતા
૮. શ્રી કુંજલ પટેલ
૯. શ્રી રોહિત પરીખ

સુરત ચેપ્ટર

૧. શ્રી શરદ કાપડિયા
૨. શ્રી આઈ. જે. દેસાઈ
૩. શ્રી રજનીકાંત કે. મારફતિયા
૪. શ્રી રાજેન્દ્ર ચોખાવાલા
૫. શ્રી મીના માંડલેવાલા
૬. ડો. પ્રફુલ શિરોયા
૭. શ્રી ભરતભાઈ શાહ
૮. શ્રી રોહિત મહેતા
૯. શ્રી કમલેશ યાજ્ઞિક
૧૦. શ્રી પ્રદીપ કલકતાવાલા
૧૧. શ્રી જીતેન્દ્ર દાલીયા
૧૨. કુ. જીજ્ઞાસાબેન ત્રિવેદી
૧૩. ડો. પ્રદિપ અટોદરીયા

ઇન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશનનું ત્રિમાસિક મુખપત્ર
અંક ૭૪ : જુલાઈ-સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૦

પ્રિય મિત્રો,

નમસ્કાર!

મને ખાતરી છે કે આપ સૌએ વૈશ્વિક સ્તરે ઊભા થયેલ આ પડકારજનક સમયમાં ખૂબ કાળજીપૂર્વક તમારા નવા નિત્યક્રમ સાથે તાલ મિલાવી લીધો હશે.

આપ સૌ જાણો જ છો કે પ્રવર્તમાન સમયમાં સ્વાસ્થ્યપ્રદ ખોરાક લેવાનું અને રોગપ્રતિકારક શક્તિને વધારવી એ સ્વસ્થ સ્વાસ્થ્ય જાળવવા માટેની ઉત્તમ ચાવી છે. ડો. વી.એન.શાહ, (ડાયરેક્ટર, એન્ડ્રોક્રાઈનોલોજી, ઝાયડસ હોસ્પિટલ) દ્વારા આ અંકમાં કોવીડ અને ડાયાબિટીસ વિષે એક લેખ આપવામાં આવ્યો છે.

ગુજરાતમાં ખાસ કરીને સાબરકાંઠા જિલ્લામાં જ્યારે કોવિડ-૧૯ મહામારીની શરૂઆત થઈ ત્યારે અમે રોગચાળાને સંભાળવા માટે તૈયાર હતા. અમારા સ્ટાફના સભ્યો અને અમારા કેન્દ્રની મુલાકાત લેતા દર્દીઓ માટે એક માર્ગદર્શિકા અને સાપચેતી રાખવા માટે જરૂરી પગલા નક્કી કરી દેવામાં આવ્યા હતા. અમારા દર્દીઓ અને અમારા કાર્યકર્તાઓની સુરક્ષા માટે તેનું ખૂબ જ સખત પાલન કરવામાં આવ્યું હતું.

ઈશ્વરની કૃપાથી અને તેમાં સામેલ દરેકના સહયોગ અને સહકારથી અમારા બધા દર્દીઓ સલામત છે અને હમણાં સુધી એક પણ દર્દીને કોઈપણ પ્રકારની તકલીફ પડી નથી. અમારી ડાયાલિસીસ સુવિધા છેલ્લા છ મહિનામાં હંમેશા ખુલ્લી રહી હતી અને બધી સેવાઓ નિર્વિદન પૂરી પાડવામાં આવી હતી.

હું રાજ્ય સરકાર દ્વારા મુખ્યમંત્રી અમૃતમ યોજના (MA) અંતર્ગત જરૂરિયાતમંદ કિડની દર્દીઓને આપવામાં આપતી આર્થિક સહાયની વિશેષ નોંધ લેવા માંગુ છું. અમે જોયું છે કે આર્થિક રીતે પછાત વર્ગના તમામ દર્દીઓ પણ હવે નિયમિત ડાયાલિસીસ લઈ રહ્યા છે કારણ કે તેમના માટે આ સારવાર સંપૂર્ણ મફત થઈ ગઈ છે. આ યોજના અંતર્ગત તેમને ડાયાલિસીસ સેન્ટર સુધી જવા અને આવવા માટે પણ ડાયાલિસીસ દીઠ ૩૦૦ રૂપિયા આપવામાં આવે છે જે ખરેખર પ્રશંસનીય છે.

આ યોજનાનો અમલ થયો તે પહેલા અપૂરતા ડાયાલિસીસ અને સારવારના અન્ય પાસાઓનું ચુસ્તપણે પાલન ન કરવાને કારણે ઘણા દર્દીઓ ગંભીર પરિસ્થિતિમાં હતા. ગુજરાત સરકાર દ્વારા રાજ્યભરમાં ૭૩ થી વધુ ડાયાલિસીસ કેન્દ્રો સ્થાપવામાં આવ્યા છે અને હજુ આ કામગીરી ચાલુ છે.

હું કહેતા ગર્વની લાગણી અનુભવુ છું કે સંસ્થાના આ કેન્દ્રમાં દર મહિને ૨૩૦ કરતા વધારે હિમોડાયાલિસીસ કરવામાં આવે છે. નજીકના વિસ્તારમાં રહેતા અમારા કેટલાક દર્દીઓ, જેઓ અગાઉ ગુજરાતની નામાંકિત ખાનગી હોસ્પિટલોમાં આ સારવાર લેતા હતા, તેઓ હવે હિંમતનગરમાં આવેલા અમારા કેન્દ્રમાં આવી રહ્યા છે. તેઓ અમારી સેવાઓ અને ડાયાલિસીસની ગુણવત્તાની પ્રશંસા કરે છે. હું અમારી આખી ટીમને અભિનંદન આપુ છું જેઓ તેમના અઠાક પ્રયત્નો થકી આ ડાયાલિસીસ સેન્ટરનું સંચાલન કરે છે. હવે અમે આપતા મહિને વધુ એક ડાયાલિસીસ મશીન મૂકવા જઈ કરી રહ્યા છીએ. અમને વડોદરા શહેર સ્થિત કંપની, વોલ્ટેમ્પ ટ્રાન્સફોર્મર્સ લિમિટેડના એમ.ડી, શ્રી.કુંજલભાઈ પટેલ પાસેથી રૂ.૬,૫૦,૦૦૦ નું દાન આ મશીન ખરીદવા માટે પ્રાપ્ત થયું છે.

અમારા સલાહકાર સમિતિના સભ્ય શ્રી હેમંતભાઈ શાહ પાસેથી આપતા ત્રણ મહિના માટેની અમારી જરૂરીયાતો માટે ડાયાલાઈઝરનું દાન પણ અમને મળ્યું છે, જેની કિંમત લગભગ રૂ. ૩,૭૫,૦૦૦ છે.

હું તેમના સંવેદનાપૂર્ણ સહયોગ તેમજ અન્ય તમામ દાતાઓ અને શુભેચ્છાઓ કે જેઓ અમારી પ્રવૃત્તિઓને સતત ટેકો આપી રહ્યા છે તેમનું કૃતજ્ઞતાથી અભિવાદન કરું છું.

શુભેચ્છાઓ સહ,

ત્રિલોકભાઈ પરીખ

ત્રિલોકભાઈ પરીખ
ચેરમેન

ડાયાબિટીક કિડની રોગ અને કોવિડ – ૧૯ : બે મહામારીઓની સામસામી ટક્કર

WHO નો એવો અંદાજ છે કે ૨૦૧૬ માં ડાયાબિટીસ એ મૃત્યુનુ સાતમુ જવાબદાર કારણ હતુ. તાજેતરના અંદાજ મુજબ વર્ષ ૨૦૧૩ માં ૩૮૨ મિલિયન લોકોમાં ડાયાબિટીસ હોવાનુ દર્શાવે છે, જેનો અંદાજ ૨૦૩૫ સુધીમાં વધીને ૫૯૨ મિલિયન થવાની સંભાવના છે. સામાન્ય રીતે, યુરોપ અને ઉત્તર અમેરિકાના દેશોમાં કાં તો એનુ અધિક પ્રમાણ છે અથવા મધ્યમ. આફ્રિકામાં સામાન્ય રીતે ડાયાબિટીસનુ પ્રમાણ મધ્યમ જોવા મળ્યુ છે અને એશિયામાં ઓછુ જેમાં કુવૈત નોંધપાત્ર અપવાદરૂપ છે.

ડાયાબિટીસ એક લાંબી, ચયાપચયને લગતી બિમારી (મેટાબોલિક રોગ) છે જે લોહીમાં રહેલી શર્કરા (અથવા બ્લડ સુગર) ના વધેલા સ્તર દ્વારા વર્ગીકૃત થયેલ છે, જે સમય જતા હૃદય, રક્તવાહિનીઓ, આંખો, કિડની અને ચેતાઓને ગંભીર નુકસાન પહોંચાડે છે. સૌથી સામાન્ય પ્રકાર ટાઇપ-૨ ડાયાબિટીસ છે, સામાન્ય રીતે પુખ્ત વયના લોકોમાં, જ્યારે શરીર ઈન્સ્યુલિન પ્રત્યે પ્રતિરોધક બને છે અથવા પૂરતુ ઈન્સ્યુલિન ન બનાવે ત્યારે ટાઇપ-૨ ડાયાબિટીસ થાય છે. ઈન્સ્યુલિન એક હોર્મોન છે જે લોહીમાં રહેલી શર્કરાને નિયંત્રિત કરે છે.

હાઈપરગ્લાયસેમિયા અથવા વધેલી બ્લડ સુગર, અનિયંત્રિત ડાયાબિટીસનુ સામાન્ય લક્ષણ છે. ટાઇપ-૧ ડાયાબિટીસ, એક સમયે જુવેનાઈલ ડાયાબિટીસ અથવા ઈન્સ્યુલિન આધારિત ડાયાબિટીસ તરીકે ઓળખાતુ, આ એક દીર્ઘકાલીન બિમારી છે જેમાં સ્વાદુષિંડ થોડુક અથવા તો બિલકુલ ઈન્સ્યુલિન ઉત્પન્ન કરતુ નથી. ડાયાબિટીસથી પીડાતા લોકો માટે, ઈન્સ્યુલિન સહિત બીજી પોષાય તેવી સારવાર નિયમિત મળી રહે તે તેમના સ્વસ્થજીવન માટે ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે. ૨૦૨૫ સુધીમાં ડાયાબિટીસ અને વધતા જતા મેટસ્વીપલાના કેસને રોકવાનો વૈશ્વિક સ્તરે એક લક્ષ્ય છે. વિશ્વવ્યાપી આશરે ૪૨૨ મિલિયન લોકોને ડાયાબિટીસ છે, આમાંના મોટા ભાગના દર્દીઓ ઓછી-મધ્યમ આવક ધરાવતા દેશોમાં વસવાટ કરે છે અને દર વર્ષે ૧.૬ મિલિયન લોકોના મૃત્યુ માટે ડાયાબિટીસ પ્રત્યક્ષ કારણભૂત છે. ડાયાબિટીસના કેસોની સંખ્યા અને ડાયાબિટીસનુ પ્રમાણ બંને છેલ્લા કેટલાક દાયકાઓથી સતત વધી રહ્યા છે. ડાયાબિટીસની સારવાર કરી શકાય છે અને તેના કારણે ઊભી થતી તકલીફોને ખોરાક, શારીરિક પ્રવૃત્તિ, દવા અને નિયમિત તપાસ અને તેને લગતી સારવાર થકી ટાળી શકાય છે અથવા વિલંબિત કરી શકાય છે.

ડાયાબિટીસ ઘણીવાર ક્રોનિક કિડની રોગ (CKD) સાથે સંકળાયેલો હોય છે. નેશનલ કીડની ફાઉન્ડેશન, અમેરિકાના એક એકમ, KDOQI ના સૂચવ્યા મુજબ ડાયાબિટીસના કારણે થયેલા ક્રોનિક કિડની રોગના નિદાનને ‘ડાયાબિટીક કિડની રોગ (DKD)’ અને તેના માટે જવાબદાર રોગ ‘ડાયાબિટીક નેફ્રોપેથી’ છે. C K D એ એક સામાન્ય સ્થિતિ છે જે અંદાજે ૫ કરોડ લોકોમાં વિશ્વભરમાં જોવા મળે છે. માઈક્રોઆલ્બ્યુમિન્યુરિયાવાળા દર્દીઓ માટે, હૃદયને લગતા રોગોનુ જોખમ એલ્બ્યુમિન્યુરિયા ના ધરાવતા દર્દીઓની તુલનામાં બમણુ છે. ડાયાબિટીસએ તેમની કિડનીનુ કાર્ય ખરાબ થવાનુ પ્રાથમિક કારણ છે. અને ડાયાલિસીસની સારવાર લેતા ૪૫% દર્દીઓમાં તે જોવા મળે છે.

કિડનીનુ અસામાન્ય કદ, પેશાબમાં રહેલા ક્ષાર અને પેશાબમાં અન્ય રાસાયણિક તપાસ અથવા પ્રોટીન્યુરિયા (પેશાબમાં પ્રોટીન જવુ) દ્વારા સામાન્ય રીતે કિડનીમાં થયેલા નુકસાનને જાણી શકાય છે. ક્રોનિક કિડની રોગને કિડનીની કાર્યક્ષમતા અનુસાર અંદાજિત ગ્લોમેર્યુલર ફિલ્ટ્રેશન રેટ (e-GFR) દ્વારા પાંચ તબક્કામાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે.

કિડનીની નિષ્ફળતાવાળા કેટલાક લોકોમાં કિડનીનુ પ્રત્યારોપણ પણ કરી શકાય છે.

KDOQI પ્રમાણે CKD નુ વર્ગીકરણ		
તબક્કો	વર્ણન	GFR (ml/min per 1.73 m ²)
૧	સામાન્ય GFR સાથે CKD	>૯૦
૨	GFR માં હળવા ઘટાડા સાથે	૬૦-૮૯
૩	GFR માં સાધારણ ઘટાડો	૩૦-૫૯
૪	GFR માં ગંભીર ઘટાડો GFR	૧૫-૨૦
૫	કિડની નિષ્ફળતા	<૧૫ (અથવા ડાયાલિસિસ)

સ્થાનિક સલાહકાર સમિતિના સભ્યો

રાજકોટ ચેપ્ટર

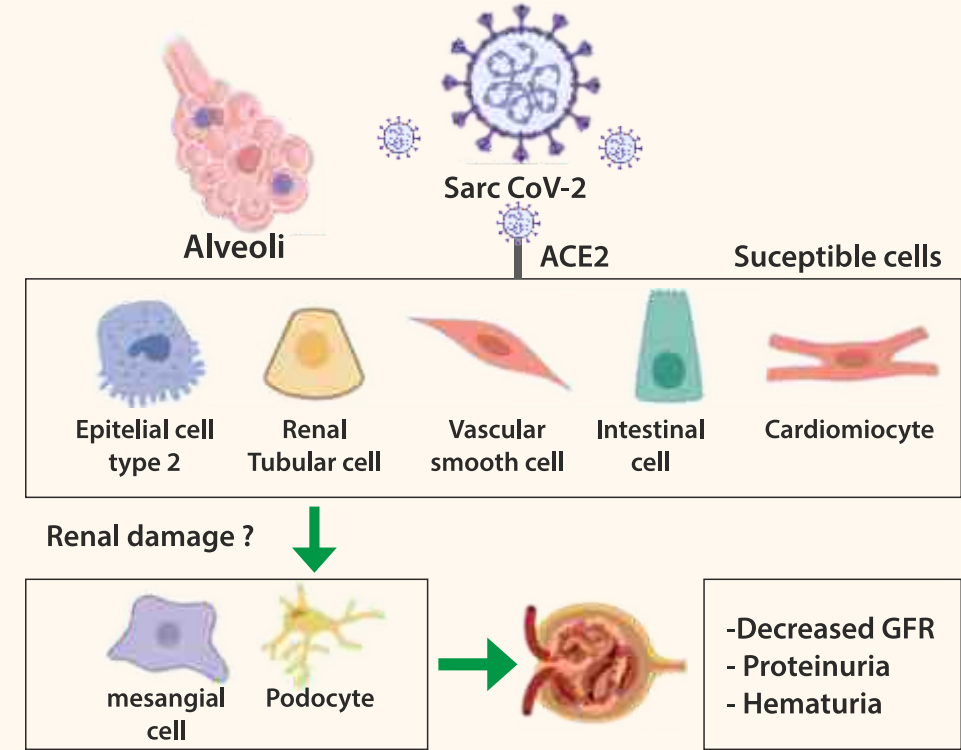
૧. શ્રી રમેશભાઈ પટેલ
૨. શ્રી ચંદુભાઈ વિરાણી
૩. શ્રી હરેશભાઈ વોરા
૪. શ્રી શંભુભાઈ પરસાણા
૫. શ્રી સુધીર ભીમાણી
૬. શ્રી કમલેશ જોષીપુરા
૭. શ્રી કિશોરભાઈ કોટક
૮. શ્રી ભિત્તલ ખેતાણી
૯. શ્રી રજનીભાઈ પટેલ

તદુપરાંત, ડાયાબિટીસ મેલીટસ સાથે DKD ધરાવતા દર્દીઓમાં લાંબા સમય સુધી આખા શરીરમાં સોજા જોવા મળે છે જે રોગપ્રતિકારક શક્તિમાં ઘટાડો કરે છે અને ચેપ ફેલાવવામાં ઠિસો આપે છે. કોવિડના દર્દીઓમાં આ બંને માંદગી ફેલાવવા અને મૃત્યુ માટે જવાબદાર છે. ડાયાબિટીસના દર્દીઓને વિવિધ વાયરસથી ચેપ લાગવાની પ્રકૃતિના પુરાવાઓની વાત કરીએ તો આ પહેલા જ્યારે ૨૦૦૯ માં ઈન્ફ્લ્યુએન્ઝા A (H1N1) રોગચાળો આવ્યો હતો, આ ઉપરાંત SARS-CoV-2 અને મિડલ-ઈસ્ટ રેસ્પિરેટરી સિન્ડ્રોમ કોરોના વાયરસ (MERS-CoV) નો સમાવેશ થાય છે. આપ સૌ જાણો છે કે SARS-CoV-2 શ્વસન કોષોને લક્ષ્ય બનાવે છે; જોકે, વાયરસના આક્રમણથી અન્ય અવયવોને પણ અસર થઈ શકે છે. (એટલે કે કિડની, ઈલિયમ અને હૃદય).

તાજેતરની એક તપાસમાં જાણવા મળ્યુ છે કે, એન્જીયોટેન્સિન-કન્વર્ટિંગ એન્ઝાઇમ 2 (ACE2) ની અભિવ્યક્તિ અનુસાર, કિડનીમાં નુકસાન થવાની શક્યતા વધારે છે. ધમનીઓના કોમળ સ્નાયુઓ અને માયોકાર્ડિયલ કોષો પણ SARS-CoV-2 ના સંભવિત નુકસાનથી સંવેદનશીલ છે. તદુપરાંત, એન્જીયોટેન્સિન II ટાઇપ ૧ રીસેપ્ટરના બ્લોકર (ARB) એટલે કે તેની દવાઓ, પ્રાયોગિક મોડેલોમાં ACE2 નુ નિયમન કરવામાં સક્ષમ છે, પરંતુ તે હંમેશાં એકધારૂં પરિણામ આપતા નથી અને તે દરેક એન્જીયોટેન્સિન II ટાઇપ ૧ રીસેપ્ટર બ્લોકરમાં અલગ-અલગ હોય છે. તેમ છતાં, સાયટોકાઇન સ્ટોર્મ સિન્ડ્રોમ સહિતની પરિસ્થિતિ ચેપી માર્ગો દ્વારા અથવા કિડનીના ટ્યુબ્યુલર સેલ્સ ઉપર સીધી વાયરલ ઈજા દ્વારા થાય છે. જ્યારે કોવિડ – 19 પ્રથમ શરીરમાં પ્રવેશ કરે છે, ત્યારે તે સામાન્ય રોગપ્રતિકારક પ્રતિક્રિયાને ઉત્તેજિત કરી શકે છે જે સાયટોકાઇનસ નામના પ્રોટીનને છૂટું પાડે છે, જે શરીરના કોષો, અંગો અને પેશીઓને નુકસાન પહોંચાડવાનુ મુખ્ય કારણ બને છે.

વાયરસ કિડનીના રીસેપ્ટર્સ સાથે જોડાઈને સીધો કિડનીમાં બળથી પ્રવેશી શકે છે. કોવિડ – 19-સંબંધિત અસરો જેવી કે ચેપનું પ્રસરણ, સામાન્ય સોજા, લોહી ગંદાઈ જવુ જે કિડનીની નળીઓને ઈજા પહોંચે છે અથવા તો કિડનીમાં સંભવિત સીધો જ ચેપ પહોંચાડે છે જેને લઈને એક્યુટ કિડની ઈન્જરીની સ્થિતિ ઊભી થાય છે એવુ માનવામાં આવે છે.

COVID-19 સંબંધિત એક્યુટ કિડની ઈન્જરીના મોટાભાગના દર્દીઓમાં સ્વસ્થ થયા પછી અને હોસ્પિટલમાંથી બહાર આવી ગયા પછી પણ કિડનીની કાર્યક્ષમતા ઓછી રહે છે. હાલમાં, કોવિડ – 19 દર્દીઓમાં કિડનીમાં થતુ નુકસાન ટૂંકાગાળાનું દેખાય છે; જોકે, માઈક્રોકોઆલ્બ્યુમિન્યુરિયા/પ્રોટીન્યુરિયા (પેશાબમાં પ્રોટીન આવવુ) અને હીમેટુરિયા (પેશાબમાં લોહી આવવુ) વાળા કેટલાક કેસો, કોવિડ દર્દીઓમાં જોવાયેલ અંદરના કોષોમાં થયેલી ખરાબી સાથે સંકળાયેલા હોઈ શકે છે.

ડો. વી.એન.શાહ,
(ડાયરેક્ટર, એન્ડ્રોકાર્ડિઓલોજી, ઝાયડસ હોસ્પિટલ)

<https://www.facebook.com/irf.india.18>

૧. શ્રી શરદભાઈ શાહ
૨. શ્રી ચંદુભાઈ આઈ. પટેલ
૩. શ્રી અજીતભાઈ ટી. પટેલ
૪. શ્રી સુરેન્દ્રભાઈ બી. પરીખ
૫. ડો. શ્રી મુકેશભાઈ એમ. ચૌધરી
૬. ડો. શ્રી પી.ડી.પટેલ
૭. શ્રી સંદિપભાઈ શેઠ

હિમોડાયલિસીસ દર્દીઓની સંભાળ

લગભગ ૧૭ વર્ષો સુધી કિડની રોગો વિષે સમાજમાં જાગૃતિ લાવવા અને શિક્ષિત કરવા માટે કામ કર્યા પછી, અમે હિંમતનગર નજીકના જરૂરિયાતમંદ દર્દીઓને ગુણવત્તાયુક્ત ડાયલિસીસ પ્રદાન કરવાના હેતુથી સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૮ માં હિંમતનગરના પીપલોટી ગામ ખાતે અમારા પહેલા આધુનિક ડાયલિસીસ સેન્ટરનો પ્રારંભ કર્યો.

આમ તો, સંસ્થા વર્ષ ૨૦૦૨ થી રાજ્યભરમાં જરૂરિયાતમંદોને તેમની સારવાર માટે 'સવે અ લાઈફ' કાર્યક્રમ હેઠળ આર્થિક સહાય આપી રહ્યું છે, પરંતુ અમે જ્યાં આ સુવિધા ઉપલબ્ધ ન હોય તેવા દૂરના સ્થળોએ થોડા ડાયલિસીસ કેન્દ્રો સ્થાપવાનું નક્કી કર્યું છે.

શરૂઆતમાં ૩ મશીન સાથે આ કેન્દ્રની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી અને પછી વર્ષ ૨૦૧૮ ના અંત સુધીમાં, વધુ ૨ મશીનો સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતા. આ ક્ષમતાનો હવે સંપૂર્ણપણે ઉપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો છે અને અમને મળતી નવી પૂછપરછોને ધ્યાનમાં લઈને, અમે આવતા એક વર્ષના સમયગાળામાં વધુ ૫ મશીનો સ્થાપિત કરવાનું વિચારી રહ્યા છીએ.

અમે જ્યારે આ ડાયલિસીસ કેન્દ્રની બીજી વર્ષગાંઠનું સન્માન કરવા રહ્યા છીએ ત્યારે છીએ, અહીં અમે આ સુવિધાની ઝલક અને અમારા દર્દીઓની લાગણી અહીં રજૂ કરીએ છીએ.

ડાયલિસીસ સેન્ટર, હિંમતનગર

અમારા યોદ્ધાઓ... તેમની સંઘર્ષગાથા .....

૪૦ વર્ષીય મેરાભાઈ ભરવાડ પ્રાંતિજ તાલુકાના એક નાનકડા ગામ વદરાડમાં રહે છે અને તે પશુપાલનના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. મેરાભાઈ ચાર નાના બાળકોના પિતા છે અને સંયુક્ત પરિવારમાં રહે છે.

તેઓ નાનપણથી જ કિડનીની પથરીની બીમારીથી પીડાતા હતા. તેમની બંને કિડનીમાં પથરી હોવાનું નિદાન થયું હતું અને તેની સારવાર ચાલુ હતી. વર્ષ ૨૦૧૧ માં તેમની હાલત વધુ કથળી હતી અને તેમના ડોક્ટરે તેમને સર્જરી કરાવવાની સલાહ આપી હતી.

બંને કિડનીમાંથી પથરી કાઢવા માટે એક મહિનામાં બે વાર તેમનું ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું. તેની કિડનીનું કાર્ય પથરીને લીધે ધીમે ધીમે કથળતું ગયું હતું અને પાછળથી ૨૦૨૦ ની શરૂઆતમાં ક્રોનિક કિડની રોગનું નિદાન થયું હતું.

પથરી કાઢવાની શસ્ત્રક્રિયાના લગભગ નવ વર્ષ પછી, તેની કિડની સંપૂર્ણ રીતે નિષ્ફળ ગઈ અને તેને ડાયલિસીસની સારવાર શરૂ કરવાની સલાહ આપવામાં આવી.

તેઓ કહે છે કે, " અહીં હિંમતનગરમાં ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશન દ્વારા સંચાલિત ડાયલિસીસ સેન્ટરથી મને તમામ પ્રકારનો ટેકો મળ્યો. શરૂઆતમાં મને મારી એ.વી. ફિસ્ટુલા સર્જરી કરવામાં મદદ મળી હતી અને ત્યારબાદ આ સંસ્થા દ્વારા સંચાલિત ડાયલિસીસ સેન્ટરમાં મારી નિયમિત ડાયલિસીસની સારવાર કરવામાં આવી હતી. મારી જેમ જ ડાયલિસીસ લેતા, ઘણા દર્દીઓને હું રોજ આ પરિસ્થિતિમાં જોઉં છું. તેમાંથી ઘણા લોકો કામ કરી શકતા નથી અને તેના કારણે તેમનું જીવન સંપૂર્ણપણે બદલાઈ ગયું છે. ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશન દ્વારા આપવામાં આવતી મદદ ખરેખર અમારા જેવા લોકો માટે એક વરદાનરૂપ છે.

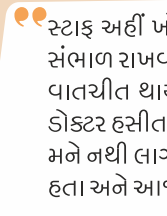
મેરાભાઈ ભરવાડ

સ્થાનિક સલાહકાર સમિતિ ગીર-સોમનાથ

૧. શ્રી પ્રવિણભાઈ કે. લહેરી
૨. શ્રી વિજયસિંહ ચાવડા
૩. શ્રી જગમલ વાલા
૪. શ્રી રમેશ ચોપડકર
૫. શ્રી જીતેન્દ્ર મહેતા
૬. શ્રી સુરેશ કંપાણી
૭. શ્રી ગિરીશ ઠક્કર
૮. ડો.શ્રી રાજુ કિષ્નાની
૯. શ્રી તેજસ પંડ્યા
૧૦. શ્રી અરૂણકુમાર શર્મા

પ્રથમ થોડા અઠવાડિયા ખરેખર મુશ્કેલ હતા. હું મારી જીવનશૈલીમાં અચાનક આવેલ બદલાવ અંગે માનસિક તણાવ અનુભવતો અને અઠવાડિયામાં ત્રણ દિવસ ડાયલિસીસ માટે પથારીમાં સૂઈ રહેવાની કલ્પના કરી શકતો ન હતો. શરૂઆતમાં એક જાણીતી ખાનગી હોસ્પિટલમાં સારવાર લીધા બાદ મને જ્યારે હિંમતનગર ખાતે સારવાર લેવા માટે સૂચવવામાં આવ્યું ત્યારે હું ખૂબ જ ઝિંધામાં હતો પરંતુ ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશનના સ્ટાફે મને ચિંતામાંથી મુક્ત કરી નાખ્યો. ●● – શ્રી જયંત ચૌધરી

સ્ટાફ અહીં ખરેખર અમારી સંભાળ રાખે છે અને અમે તેને અનુભવી શકીએ છીએ. અમારી સાથે બેસી અમારી સારી સંભાળ રાખવા અંગે સૂચનો આપે છે, અમારી વ્યક્તિગત જીવનમાં બનતી બાબતો, અમારા શોખ અંગે પણ ઘણીવાર વાતચીત થાય છે અને અમને આનંદ મળે તેવા શોખ વિકસાવવા માટે તેઓ માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે. ' અમારા ડોક્ટર હસીતભાઈપટેલ પણ અમારી સાથે બેસીને અમારી સાથે વાત કરવા અને મજાક કરવા માટે પણ સમય આપે છે. મને નથી લાગતું કે અમને બીજે ક્યાંય આવી સંભાળ મળી રહે. આનંદની વાત એ છે કે અમે બધા અજનબી તરીકે મળ્યા હતા અને આજે જાણે એક કુટુંબ બની ગયું છે. ●● – શ્રી ગિરીશભાઈ પટેલ

દરેક જણનો વ્યવહાર ખૂબ જ મૈત્રીપૂર્ણ છે અને આખો સ્ટાફ ખરેખર દરેક દર્દીના સ્વાસ્થ્ય અંગે ધ્યાન આપે છે. સંસ્થાના કર્મચારી દરેક દર્દી સાથે સમય વિતાવે છે, અને નાની-નાની બાબતો અંગે ધ્યાન અપાય છે. સંસ્થાની આયોજનબદ્ધ કામગીરી ખરેખર પ્રશંસાને પાત્ર છે. ●● શ્રીમતી જાગૃતિ ભ્રમભટ્ટ

સાબરકાંઠા જિલ્લાના ઈડર તાલુકાનું એક નાનકડું ગામ, બોલુન્દ્રાના ૨૮ વર્ષીય જેડુત, રોકેશભાઈ વાઘરી કહે છે, " મેં ૨૦૨૦ ની શરૂઆતમાં શરીર ઉપર સોજા, શ્વાસની તકલીફ અને શરીર ઉપર ખંજવાળ આપવાની ફરિયાદો સાથે મારા ડોક્ટરની મુલાકાત લીધી હતી. જ્યારે મારા ડોક્ટર દ્વારા મને કિડની નિષ્ફળતા હોવાનું નિદાન થયું ત્યારે મને તેના વિષે બિલકુલ જાણ નહોતી. મને અમદાવાદની કિડની હોસ્પિટલની મુલાકાત લેવા અને વહેલી તકે ડાયલિસીસ શરૂ કરવા સૂચના આપવામાં આવી હતી. આ પ્રક્રિયા શારીરિક અને માનસિક રીતે ખૂબ જ પીડાદાયક હતી અને ઉપરથી મારી આર્થિક સ્થિતિ ખૂબ જ નબળી હતી. "

રોકેશભાઈને ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૦ માં પ્રથમ હિમોડાયલિસીસ આપવામાં આવ્યું હતું. " ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશને મને જરૂર પડી ત્યારે એ.વી. ફિસ્ટુલા સર્જરી, દવાઓ અને લેબોરેટરી પરીક્ષણોના તમામ ખર્ચમાં મદદ કરી રહ્યું છે. હું અઠવાડિયામાં બે વખત સંસ્થાના ડાયલિસીસ સેન્ટરમાં ડાયલિસીસ કરાવી રહ્યો છે. " – રોકેશભાઈ વાઘરી

રોકેશભાઈ વાઘરી

હું નવેમ્બર ૨૦૧૮ થી ડાયલિસીસ ટેકનિશિયન તરીકે કિડનીના દર્દીઓ સાથે કામ કરી રહ્યો છું. હું મારા આ વ્યવસાય માટે ખૂબ ઉત્સાહી છું. કિડનીના દર્દીઓ સાથે કામ કરવું હંમેશા પડકારજનક હોય છે. ખરેખર, છેલ્લા છ મહિના માનસિક અને શારીરિક રીતે ખૂબ જ પડકારજનક સમસ્ય રહ્યો છે કારણ કે અમારું સતત સાવધાન રહેવું પડે છે. અમારે વધુ સમય માટે કામ કરવું પડે છે છતાં, આ બલિદાન અમૂલ્ય છે કારણ કે અમારું કાર્ય દર્દીઓ માટે જ છે અને જે કઈપણ અમે કરીએ છીએ તેમાં તેઓ કેન્દ્રસ્થાને છે... શ્રી વિશાલ ખાંટ, ડાયલિસીસ ટેકનિશિયન

મારો માસ્ટર ઓફ સોશિયલ વર્ક સુધીનો અભ્યાસ સમાપ્ત કર્યા પછી હું સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૮ માં ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશનમાં જોડાવ્યો ત્યારથી મારા માટે આ કારકિર્દી એક રસપ્રદ સફર રહી છે. મારા વતન, હિંમતનગર અને સમગ્ર સાબરકાંઠામાં કામ કરવું ખરેખર ખૂબ જ સંતોષકારક છે, પછી ભલે તે કિડની રોગો વિશે જાગૃતિ લાવવાનું કામ હોય અથવા ડાયલિસીસના દર્દીઓને મદદરૂપ થવાનું. ખાસ કરીને છેલ્લા છ મહિનામાં ખરેખર બહુ જ શીખ્યો. આ અદભુત કાર્ય કરવાની મને તક મળી તેને હું ઈશ્વરના આશીર્વાદ સમજું છું... શ્રી સુમિત પ્રજાપતિ, પ્રોગ્રામ ઓફિસર

મેરાભાઈ ભરવાડ અને રોકેશભાઈ વાઘરી જેવા ઘણા યુવા દર્દીઓ છે, જેઓ આવી ભયાનક બિમારીથી પીડિત છે અને તેમની આજીવિકા રળવા સખત મહેનત કરે છે. અમને, ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશનને, આવા લોકોને/સમાજને જાગૃત કરવાની અને આપ સૌના આર્થિક સહયોગથી તેમની સેવા કરવાની તક મળે છે જે આવા દર્દીઓનું જીવન બહેતર બનાવે છે. અમારી ટીમ આ કાર્ય માટે પ્રતિબદ્ધ છે.

'આપના' સમર્થન વગર 'અમે' કશું જ નથી કરી શકતા. કિડની રોગ સામેની લડત જીતવા માટે મદદ કરો, સ્વયંસેવક બનો અને આ કાર્યનો પ્રચાર કરો.

The only thing you can take with you when you are gone is what you leave behind...John Alston

કેડેવર ઓર્ગન ટ્રાન્સપ્લાન્ટેશન (મૃત્યુ બાદ થતું અંગ પ્રત્યારોપણ)

કેડેવેરીક ટ્રાન્સપ્લાન્ટમાં મગજથી મૃત દાતા (brain dead donor) માંથી જેમાં લોહીનું પરિભ્રમણ સતત ચાલુ હોય અથવા અચાનક હૃદય રોગના કારણે મૃત્યુ પામેલા દર્દીઓમાંથી અંગો કાઢી પ્રત્યારોપણ કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

ભારતમાં, ૧૩મી ઓગસ્ટના રોજ અંગ દાન દિવસ ઉજવવામાં આવે છે. ઉદ્દેશ એ છે કે આપણા દેશમાં અંગદાન અંગે જાગૃતિ ફેલાવવી અને અંગ દાનને પ્રોત્સાહન આપવું જેથી અંગ નિષ્ફળતાવાળા દર્દીઓને આ અંગો મળી શકે અને તેઓનું જીવન બહેતર બનાવી શકાય.

ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશન વર્ષ ૨૦૦૫થી ‘જીવનદાન’ નામના કાર્યક્રમ અંતર્ગત અંગદાન અંગે જાગૃતિ લાવવાનું કામ કરે છે.

કોણ અંગોનું દાન કરી શકે ?

૧. જીવંત વ્યક્તિ – દર્દી સાથે સંબંધિત અથવા બિન-સંબંધિત
૨. કુદરતી મૃત્યુ પછી
૩. મગજના મૃત્યુ પછી

૧૯૫૪ માં બોસ્ટનની બ્રિન્ધમ હોસ્પિટલમાં પ્લાસ્ટિક સર્જન ડૉ. જોસેફ મરે અને તેના સાથીઓ દ્વારા વિશ્વમાં પ્રથમ કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટ એક જોડિયા ભાઈથી બીજામાં કરવામાં આવ્યું હતું. કિડની દાતા અને પ્રાપ્તકર્તા રોનાલ્ડ અને રિચાર્ડ હેરિક એકસમાન જોડિયા હતા. ડૉ. મરેને માનવ અંગપ્રત્યારોપણના કામ માટે ૧૯૮૦ માં ફિઝિયોલોજી અથવા મેડિસિનનું નોબેલ પ્રાઈઝ આપવામાં આવ્યું હતું.

Service to the society is the rent we pay for living on this planet...Dr. Joseph Murray

ભારતમાં, પ્રથમ સફળ જીવંત કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટ, ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૧ માં CMC, વેલોર ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું.

બ્રેઈન ડેડ અંગ દાતાઓ અચાનક માંદગી અથવા અકસ્માતનો ભોગ બને છે. તબીબી અને નર્સિંગ ટીમો કે જેઓ દર્દીની સંભાળ રાખે છે અને અમારા જેવા એનજીઓ પણ પરિવારના સભ્યો પાસેથી અંગદાન માટે પરવાનગી મેળવવામાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે. શક્ય તેટલી વહેલી તકે ટ્રાન્સપ્લાન્ટ સેન્ટરને સૂચિત કરવાથી દાતાની શ્રેષ્ઠ સંભાળની ખાતરી કરવામાં મદદ મળે છે અને અંગોની જરૂરિયાતવાળા યોગ્ય દર્દીની ઓળખ માટે વધુ સમય મળી રહે છે. ત્વરિત પગલા ટ્રાન્સપ્લાન્ટ સેન્ટરને સંભવિત દાતાની યોગ્યતા નક્કી કરવા માટે પણ પૂરતો સમય આપે છે.

મૃત અંગ દાતા માટેના માપદંડ આ પ્રમાણે છે:

૧. કિડનીનું કાર્ય બરાબર હોવું જોઈએ
૨. હાયપરટેન્શનની બિમારી ના હોવી જોઈએ
૩. ડાયાબિટીસ મેલીટસ ના હોવો જોઈએ
૪. પ્રાથમિક મગજની ગાંઠ અથવા ઉપરી ત્વચાના કેન્સર સિવાય અન્ય કેન્સરની બિમારી જીવલેણ હોય છે
૫. કોઈ સામાન્ય વાયરલ અથવા બેક્ટેરિયલ ચેપ ના હોવો જોઈએ
૬. યોગ્ય રીતે પેશાબની તપાસ થયેલ હોવી જોઈએ
૭. સિફિલીસ, હીપેટાઈટિસ, HIV અને માનવીય ટી લિમ્ફો પ્રોલિફેરેટીવ વાયરસ માટેના ટેસ્ટ નેગેટીવ હોવા જોઈએ.

કિડની પ્રત્યારોપણ પછી ૪૩ વર્ષની અદભૂત જીવન સફર

રાજસ્થાનના એક સજ્જન વ્યક્તિ તરફથી મળેલ ઈ-મેઈલ અહીં રજૂ કરતા અમે ગૌરવ અનુભવીએ છીએ. શ્રી કિશ્ના રામ શર્મા, ૬૭, ૬૭, ૬૭ વર્ષની ઉંમરે ૧૯૭૭ ની સાલમાં કિડની પ્રત્યારોપણ થયું હતું. પ્રત્યારોપણ પછીના ૪૩ વર્ષથી પણ વધારે સમયની એમની સફર એક અદભૂત યાત્રા રહી છે. કિડની મેળવનાર અને કિડની દાતા, બંને સ્વસ્થ અને આનંદમય જીવન માણે છે. આપણા સમાજ માટે ખરેખર ખૂબ જ પ્રેરણાદાયી વાત !!!

નમસ્કાર !

હું કિશ્ના રામ શર્મા છું, રાજસ્થાન રાજ્ય સરકાર સાથે સહાયક ઈજનેર તરીકે નિવૃત્ત થયા પછી અને કિડની પ્રત્યારોપણના ૪૩ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા પછી મારા પૌત્રો-પૌત્રીઓ સાથે આનંદમય જીવન પસાર કરી રહ્યો છું. હું તમને માર્ચ ૧૯૭૩ માં પાછો લઈ જાઉં, જ્યારે મેં ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગનો મારો અભ્યાસ સમાપ્ત કર્યો અને પછી માર્ચ ૧૯૭૬ માં મેં સિંચાઈ વિભાગ, રાજસ્થાન રાજ્ય સરકારમાં જોડાયો. તે પહેલાં, મેં માર્ચ ૧૯૭૫ માં લગ્ન કર્યા અને જુલાઈ ૧૯૭૬ માં હું એક બાળકીનો પિતા બન્યો. હું ખરેખર મારા સારા સમયની કદર કરી રહ્યો હતો. પછી માર્ચ ૧૯૭૭ માં, મારી બંને કિડની કામ કરતી બંધ થઈ ગઈ હોવાનું નિદાન થયું તે મારા માટે અને મારા પરિવાર માટે ખરેખર મુશ્કેલ સમય હતો પરંતુ તે મારા મોટા ભાઈ શ્રી. ઓમ પ્રકાશ શર્માજીએ ખૂબ જ હિંમતપૂર્વક મને આ પરિસ્થિતિમાંથી બહાર આવવા મદદ કરી. મને લાગે છે કે આ ખૂબ આધુનિક તકનીકી યુગમાં મોટાભાગના લોકો હું જે સમયગાળા વિશે વાત કરી રહ્યો છું તેની કલ્પના પણ નહીં કરી શકતા હોય કારણ કે તે સમયે સંદેશાવ્યવહાર ખૂબ જ મુશ્કેલ હતો (મોબાઈલને ભૂલી જાઓ, લેન્ડલાઈન ફોન પણ ખૂબ જ ઓછા હતા)

શ્રી કિશ્ના રામ શર્મા

ઉલ્ટી અને ચહેરાના સોજાના પ્રારંભિક લક્ષણો સાથે સારવાર માટે અમે ડોક્ટરની મુલાકાત લીધી. જેમણે ખરેખર મને કિડની નિષ્ફળતાની બિમારી હોવાની શંકા વ્યક્ત કરી અને અમને જયપુરની SMS હોસ્પિટલમાં જવા સૂચન કર્યું, જ્યાં ડૉ. પારસ જૈન, જેઓએ શરૂઆતમાં પેરીટોનિયલ ડાયાલિસીસની સારવાર આપી પરંતુ એ કામ ના લાગી. અમને કાં તો ઘરે જવા અથવા CMC, વેલોર જવા સલાહ આપવામાં આવી હતી, કારણ કે તે સમયે તેમની પાસે કિડની પ્રત્યારોપણ કરવાની સુવિધા ન હતી.

રાજસ્થાનના એક નાનકડા શહેરમાં હોવાથી, ભારત દેશના દક્ષિણ હિસ્સામાં જવું એ ખરેખર અઘરું હતું. પરંતુ તે મારા મોટાભાઈની પ્રતિબદ્ધતા અને મારા વડીલ સસરા, શ્રી. બી. પૈવાલજી, અમે ત્રણેય ત્યાં પહોંચ્યા. બધી આવશ્યક ડાયગ્નોસ્ટિક પરીક્ષણો પછી, મારા ભાઈની એક કિડની મારા શરીરમાં પ્રત્યારોપિત કરવામાં આવી અને તે પછીથી અમે બંને સામાન્ય અને સ્વસ્થ જીવન જીવી રહ્યા છીએ. અમે ત્યાં એક વર્ષ ફોલો-અપ માટે રહ્યા. અને મને જણાવતા ખૂબ ખુશી થાય છે કે આ ઓપરેશન પછી હું વર્ષ ૧૯૮૦ અને ૧૯૮૨ માં એમ બે પુત્રોનો પિતા બન્યો.

શ્રી ઓમ પ્રકાશ શર્મા

હું મારા માતાપિતા, બહેન અને ભાઈનો આભાર માનું છું કે જેઓ હંમેશાં મારી પડખે ઊભા રહ્યા. મારી પત્નીનો ખાસ આભારી છું. તેણીના બધા જ બલિદાને મને હંમેશા આ પરિસ્થિતિ સામે લડવામાં મદદ કરી. તેણીની અમારા પરિવારનો આધાર છે.

મારી સર્જરી કરનાર ટીમના સભ્ય ડૉ. ચકો જેકબનો આભાર માનું છું જે આજે પણ મને માર્ગદર્શન આપે છે. જ્યારે પણ જરૂર પડે ત્યારે ડૉ. હરીશ પાઠકના અમૂલ્ય માર્ગદર્શન માટે પણ હું તેમનો આભાર માનું છું.

મને ફક્ત પોતાનો પરિચય આપવાની તક આપવા માટે જ નહીં પરંતુ અંગ દાન માટે સમાજને પ્રેરણા આપવાની તક આપવા બદલ હું ઈન્ડિયા રીનલ ફાઉન્ડેશનનો પણ આભાર વ્યક્ત કરવા માંગું છું કારણ કે અંગ દાન – મહાદાન કહેવામાં આવે છે.

અંતમાં પરમ કૃપાળુ પરમાત્માનો જેમણે મને આપેલી તમામ તાકાત અને મદદ બદલ હું આભાર માનું છું.

Er. કે આર શર્મા
હનુમાનગઢ, રાજસ્થાન

● વર્ષ ૧૯૮૩માં, મેં PGI., ચંદીગઢ ખાતે આયોજીત બીજી ઓલ ઈન્ડિયા કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટ સ્પોર્ટ્સ હરિફાઈમાં ભાગ લીધો હતો અને લોંગ જમ્પમાં પહેલું સ્થાન જ્યારે 100 મીટર રેસ કેટેગરીમાં ત્રીજું સ્થાન મેળવ્યું હતું. ●
શ્રી કિશ્ના રામ શર્મા

સ્થાનિક સલાહકાર સમિતિના સભ્યો ભાવનગર ચેપ્ટર

૧. શ્રી જનાર્દનભાઈ ભટ્ટ
૨. શ્રી સુનિલભાઈ વડોદરીયા
૩. શ્રી અશોકભાઈ ત્રિવેદી
૪. શ્રી ચેતન કામદાર
૫. શ્રી રાજુભાઈ બક્ષી
૬. શ્રી મેહુલભાઈ પટેલ